

Лабораторне заняття № 21

ТЕМА 13. РЕАЛІЗАЦІЯ ТА ЗАСТОСУВАННЯ НОРМ ПРАВА

Теоретичні питання:

1. Реалізація норм права: поняття, ознаки, форми.
2. Застосування норм права: поняття, ознаки, передумови (підстави).
3. Основні вимоги правильного застосування норм права.
4. Стадії застосування норм права.

Термінологічні завдання:

Засвойте визначення таких понять: реалізація норм права, використання, виконання, дотримання, застосування норм права, юридична кваліфікація фактів.

Практичні завдання:

I. Ознайомтесь із наведеними нормативно-правовими приписами та визначіть, у якій формі вони можуть бути реалізовані?

Заповніть у зошиті таблицю

Використання	Виконання	Дотримання
№ ?	№ ?	№ ?

1. Усиновлювачами не можуть бути особи однієї статі. (ст. 211 Сімейного кодексу України)
2. Чоловік, з яким проживає дитина, має право на утримання від дружини – матері дитини до досягнення дитиною трьохроків (ст. 86 Сімейного кодексу України)
3. Позивач повинен додати до позовної заяви її копії та копії всіх документів, що додаються до неї, відповідно до кількості відповідачів і третіх осіб (ст. 120 Цивільного процесуального кодексу України)
4. Відмова у здійсненні правосуддя не допускається (ст. 30 Кримінального процесуального кодексу України)
5. Право на утримання вагітна дружина, а також дружина, з якою проживає дитина, має незалежно від того, чи вона працює, та незалежно від її матеріального становища, за умови, що чоловік

може надавати матеріальну допомогу. (ст. 84 Сімейного кодексу України)

6. Забороняється необґрунтована відмова у прийнятті на роботу. (ст. 22 Кодексу законів про працю)
7. Захисник зобов'язаний перебувати для участі у виконанні процесуальних дій за участю підозрюваного, обвинуваченого. (ст. 47 Кримінального процесуального кодексу України)

Поясніть (письмово у зошиті), які з форм реалізації права можуть бути активними, а які пасивними; які з форм реалізації права здійснюється незалежно від власного бажання; чи може використання права бути неправомірною поведінкою; чим відрізняється безпосередня та опосередкована форма реалізації права?

II. Ознайомтесь із прикладами правозастосування та визначіть їх передумови (обставини, які викликають необхідність), суб'єктів, зміст та адресатів індивідуальних приписів.

Заповніть у зошиті таблицю

№	передумови правозастосування	суб'єкти правозастосування	форма правозастосовчого акта	зміст та адресат індивідуального припису правозастосовчого акта	
1.	...	...	...	...	...
2.	...	...	...	...	...
3.	...	...	...	...	...
4.	...	...	...	...	...
5.	...	...	...	...	...

1. Громадянин Петренко Петро добровільно сплачував аліменти колишній дружині Іваненко Іванні на користь двох неповнолітніх дітей, сина Михайла та доньки Вікторії, у розмірі 1/4 частини з усіх видів заробітку щомісяця. Іваненко Іванна звернулась до суду з позовом до колишнього чоловіка про стягнення аліментів на утримання дітей у встановленому законом розмірі 1/3 частини з усіх видів заробітку щомісяця, до досягнення дітьми повнолітнього віку. Шевченківський районний суд м. Львова, встановивши всі юридично значимі обставини справи, на підставі ст. ст. 180-183 СК України, ст.

ст. 213, 214, 215 ЦПК України, ухвалив рішення, в якому вирішив стягнути з Петренка Петра аліменти в розмірі 1/3 частини з усіх видів заробітної плати на утримання двох неповнолітніх дітей.

2. Виконавчий комітет Львівської міської ради звернувся до суду з позовом до Іванова Івана про усунення перешкод у володінні земельною ділянкою та знесення гаражу. Свої вимоги позивач обґрунтував тим, що відповідач самовільно встановив на території м. Львова металевий гараж, розташований за адресою: м. Львів, вул. Пасічна 192, під умовним номером – № 10. Рішень щодо надання відповідачу земельної ділянки для розміщення зазначеного гаражу Львівською міською радою не приймалось. Личаківський районний суд м. Львова, встановивши всі юридично значимі обставини справи, на підставі ч. 4 ст. 376 ЦК України, ст. ст. 213, 214, 215 ЦПК України, ухвалив рішення, в якому вирішив: зобов'язати Іванова Івана усунути перешкоди у володінні земельною ділянкою під металевим гаражем та знести металевий гараж, розташований за адресою: м. Львів, вул. Пасічна 192, під умовним номером – № 10.

3. Кабінет Міністрів України 20 грудня 2014 звернувся із поданням до Президента України про призначення головою Львівської обласної державної адміністрації Синютку Олега Михайловича. Президента України 26 грудня 2014 року на підставі та відповідно до ч. 4 ст. 118 Конституції України та ч. 2 ст. 8 Закону України «Про місцеві державні адміністрації» від 09.04.1999 видав Указ, в якому встановлено призначити Синютку Олега Михайловича головою Львівської обласної державної адміністрації.

4. Василенко Василь у грудні 2014 року звернувся до Коломийського міськрайонного суду Івано-Франківської області із заявою, в якій просив суд встановити факт постійного проживання на території України станом на 24 серпня 1991 року. Василенко Василь пояснив суду, що він народився у с. Саджавка Надвірнянського району Івано-Франківської області. З часу народження до 1980 року проживав в м. Коломия, а з 1980 по 1993 року проживав за тією ж адресою без реєстрації. Наприкінці 90-их років він втратив громадянський паспорт СРСР, а паспорт громадянина України не отримав. Коломийський міськрайонний суд Івано-Франківської області, встановивши всі юридично значимі обставини справи, на підставі ст. 3 Закону України

«Про громадянство України» від 18.01.2001, ст. 234, ст. ст. 256-259 ЦПК України, ухвалив рішення, в якому вирішив встановити факт постійного проживання на території України Василенка Василя жителя м. Коломия станом на 24 серпня 1991 року.

5. Підсудний Романов Роман повторно, 27 травня 2009 року близько 20 год. 30 хв., перебуваючи в будинку № 4 по вул. І. Мазепи у м. Львові, із застосуванням фізичного насильства, яке не є небезпечним для життя та здоров'я потерпілого, заволодів майном Марчук Марти, а саме золотим ланцюжком та золотим кулоном на загальну суму 2 000 грн., зірвавши їх з шиї потерпілої. Шевченківський районний суд м. Львова, встановивши всі юридично значимі обставини справи, кваліфікував поведінку Романова Романа за ч. 2 ст. 186 КК України, на підставі ст. ст. 323-324 КПК України, виніс вирок, у якому ухвалив: визнати Романова Романа винним у вчиненні злочину, передбаченого ч. 2 ст. 186 КК України, та призначити покарання у виді позбавлення волі на строк 4 (чотири) роки.

III. Ознайомтесь із наведеними приписами процесуальних кодексів України та визначте і порівняйте зміст вимог законності та обґрунтованості, а також юридичні наслідки їх порушення.

ст. 242, 317 Кодексу адміністративного судочинства України від 06.07.2005

<http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/2747-15/paran11305#n11305>

ст. 263, 376 Цивільного процесуального кодексу України від 18.03.2004

<http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/1618-15/paran8001#n8001>

ст. 370, 409 Кримінального процесуального кодексу України від 13.04.2012

<http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/4651-17/paran3069#n3069>

Заповніть у зошиті таблицю

	зміст законності та обґрунтованості	юридичні наслідки незаконності та необґрунтованості
КАС України		
ЦПК України		
КПК України		

Рекомендована література:

1. Рабінович П. М. Основи теорії та філософії права: навч. посібник. Львів, 2021.
2. Луць Л. А. Загальна теорія держави та права: навчально-методичний посібник (за кредитно-модульною системою). Київ, 2013. С. 185-192.
3. Крестовська Н.М., Матвєєва Л.Г. Теорія держави і права. Підручник. Практикум. Тести: підручник. Київ, 2019
4. Загальна теорія права: підручник /за заг. ред. М. І. Козюбри. К.: Ваіте, 2015. С. 189-202, 203-224. URL:
<http://www.osce.org/uk/ukraine/283756?download=true>
5. Теорія держави і права : підручник / за ред. О. В. Петришина. Харків : Право, 2020.
6. Загальна теорія права. Академічний курс: підручник / за ред. С. Бобровник. Київ, 2021.
7. Перепелюк А. М. Природа правозастосування як елемента правової системи / А.М. Перепелюк // Держава і право. – 2011. – Вип. 53. – С. 59-64. – Режим доступу:
<http://dspace.nbuv.gov.ua/handle/123456789/41744>
8. Юхимюк О. М. Співвідношення понять "правозастосування" та "застосування норм права" / О. М. Юхимюк // Часопис Київського університету права. - 2011. - № 4. - С. 53-56. – Режим доступу:
http://nbuv.gov.ua/UJRN/Chkup_2011_4_15